

Amerika med hvem man vedligeholder en lyrisk Forstaaelse af Sprog- og racemæssige Grunde, en Forstaaelse, der kun med Vanskelighed dækker over den økonomiske og politiske Magts Forskydning over mod „Søsternationen“. Saa staar England da imellem at være europæisk Magt, men „et europæisk England er en Drøm“, eller at være Led af et lukket Imperium, „men et lukket Imperium er en Utopi“. Deraf de økonomiske og politiske Vanskeligheder, der i dette Øjeblik har hævet sig op som en Springflod.

Man er taknemlig for en Bog som denne, fordi Forf. baade er dybsindig i sit Vid og kan indordne sine Overvejelser under de Iagttagelser, han gør. Og saa kan han desuden skrive.

Einar Cohn.

---

Skånska Privatbanken. Udgivet af Skandinaviska Kreditaktiebolaget ved Dr. KARIN KOCK (Malmø 1931, 240 S.).

Af de private Banker, der i Sverige oprettedes efter at kgl. Kundgørelse af 24. Januar 1824 var traadt i Kraft, var Skånska Privatbanken i Ystad den første. Skønt Udviklingen i svensk Bankvæsen har været ret forskellig fra Udviklingen herhjemme, saa er dog et Træk fælles, at Riksbanken, ligesom i sin Tid Nationalbanken, i Opretholdelsen af et solidt Pengevæsen saa sin Hovedopgave, og at Hensynet til Næringslivets Kreditbehov først kom i anden Række. Dette var i Sverige ogsaa i Overensstemmelse med Myndighedernes Opfattelse af en Seddelbanks Opgaver, og der blev derfor ved ovennævnte Kundgørelse givet Lovhjemmel til Oprettelse af private Banker, hvis Formaal var at drive Kreditbankvirksomhed. Bankernes Stiftere skulde hæfte solidarisk, og Koncessionen blev givet for 10 Aar ad Gangen.

Imidlertid var den almindelige Opfattelse af Bankvæsenet her hos os som i Sverige i første Halvdel af 19. Aarh. den, at Kreditbankvirksomhed kun kunde gaa Haand i Haand med Retten til Seddeludstedelse. Vore private Banker fik ikke denne Ret, derimod de svenske, da svensk Lovgivning ikke lagde nogen Hindring i Vejen. Enskilda Bankerne kom da ogsaa til at spille en stor Rolle som Seddelbanker ved Siden af Riksbanken, indtil de (ifølge Lov af 1897) i Begyndelsen af indeværende Aarhundrede maatte give Afkald paa deres Seddeludstedelsesret.

En udmærket Illustration til denne Udvikling i svensk Bankvæsen faar man ved at læse det af Skandinaviska Kredit-

Amerika med hvem man vedligeholder en lyrisk Forstaaelse af Sprog- og racemæssige Grunde, en Forstaaelse, der kun med Vanskelighed dækker over den økonomiske og politiske Magts Forskydning over mod „Søsternationen“. Saa staar England da imellem at være europæisk Magt, men „et europæisk England er en Drøm“, eller at være Led af et lukket Imperium, „men et lukket Imperium er en Utopi“. Deraf de økonomiske og politiske Vanskeligheder, der i dette Øjeblik har hævet sig op som en Springflod.

Man er taknemlig for en Bog som denne, fordi Forf. baade er dybsindig i sit Vid og kan indordne sine Overvejelser under de Iagttagelser, han gør. Og saa kan han desuden skrive.

Einar Cohn.

---

Skånska Privatbanken. Udgivet af Skandinaviska Kreditaktiebolaget ved Dr. KARIN KOCK (Malmø 1931, 240 S.).

Af de private Banker, der i Sverige oprettedes efter at kgl. Kundgørelse af 24. Januar 1824 var traadt i Kraft, var Skånska Privatbanken i Ystad den første. Skønt Udviklingen i svensk Bankvæsen har været ret forskellig fra Udviklingen herhjemme, saa er dog et Træk fælles, at Riksbanken, ligesom i sin Tid Nationalbanken, i Opretholdelsen af et solidt Pengevæsen saa sin Hovedopgave, og at Hensynet til Næringslivets Kreditbehov først kom i anden Række. Dette var i Sverige ogsaa i Overensstemmelse med Myndighedernes Opfattelse af en Seddelbanks Opgaver, og der blev derfor ved ovennævnte Kundgørelse givet Lovhjemmel til Oprettelse af private Banker, hvis Formaal var at drive Kreditbankvirksomhed. Bankernes Stiftere skulde hæfte solidarisk, og Koncessionen blev givet for 10 Aar ad Gangen.

Imidlertid var den almindelige Opfattelse af Bankvæsenet her hos os som i Sverige i første Halvdel af 19. Aarh. den, at Kreditbankvirksomhed kun kunde gaa Haand i Haand med Retten til Seddeludstedelse. Vore private Banker fik ikke denne Ret, derimod de svenske, da svensk Lovgivning ikke lagde nogen Hindring i Vejen. Enskilda Bankerne kom da ogsaa til at spille en stor Rolle som Seddelbanker ved Siden af Riksbanken, indtil de (ifølge Lov af 1897) i Begyndelsen af indeværende Aarhundrede maatte give Afkald paa deres Seddeludstedelsesret.

En udmærket Illustration til denne Udvikling i svensk Bankvæsen faar man ved at læse det af Skandinaviska Kredit-

aktiebolaget i Anledning af 100-Aarsdagen for Skånska Privatbankens Stiftelse udgivne „Minneskrift“. Forfatteren er Dr. Karin Kock, der vil være mange bekendt som Forfatter af den udmærkede Bog „Svenskt bankväsen i våra dagar“. Jubilæumsskriftet er ikke netop livligt skrevet, man savner en lille Smule Feststemning. Men til Gengæld bærer Værket Præg af Indsigt og Grundighed. Vi skal ikke trætte med at opremse Indholdsfortegnelsen, men nøjes med at sige, at Fremstillingen gives i kronologisk Rækkefølge, dog saaledes, at man faar et Indblik i svensk Kredit- og Pengevæsen i ældre Tider i Almindelighed og ligeledes i de datidige Erhvervsforhold i Ystad med dens store Købmandsgaarde og et Opland, der saa godt som udelukkende var rent Landbrugsland med Korn og Brændevin som Hovedsalgsvarer. „När utlåning på Spannmål eller Bränvin beviljas, skal varan besigtigas och på bestämdt ställe förvaras“, hedder det i denne Forbindelse nok saa betegnende i § 4 af den i Bilagene aftrykte første Oktroy af Aaret 1830. Ikke mindst disse i Bilagene gengivne Oktroy'er og Indbydelsen til Aktietegningen er af Betydning som bankpolitiske Kildestudier. Jubilæumsskriftet er iøvrigt forsynet med en Del udmærkede Gengivelser af Personer, Bygninger og Steder med Tilknytning til Bankens Historie, af Privatbankens „kassakista“ (der stærkt minder om de i Handelsministeriets Vestibule anbragte Smedearbejder), der i 1846 var udsat for et „attentat“, hvorved Banken tabte siger og skriver 4000 rdr. kort efter at den havde været udsat for et ondartet Seddelforfalskningsforsøg.

Mads Iversen.

FRITZ WOLFHAGEN: Offentlig Gælds Forvaltning. (Levin & Munksgaard, Kbhvn. 1931. 268 Sider.)

I overskuelig og lettilgængelig Form er der her samlet en Mængde Oplysninger om den tekniske Side af Stats og Kommuners Gæld. Bogens Værdi ligger navnlig i den flittige Indsamling og Rubricering af paalidelige Kendsgerninger fra Ind- og Udland, fra Historie og Nutid, Kendsgerninger som den danske interesserede ellers møjsommeligt har maattet skaffe sig Kendskab til fra spredte, ofte vanskeligt tilgængelige Kilder.

I 10 Kapitler behandles: Gældens Udviklingshistorie, Gældsproblemets Teori, Kommunalkreditens Organisation, Former for Laan, Laanoptagelsen, Statsgældsboeger, Laanetyper, Laanenes Værdibestandighed, Konvertering og Amortisation.